Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено Конференцією трудового
колективу Львівського національного
університету імені Івана Франка
протокол № 1 від 14 травня 2019 р.

Розглянуто і рекомендовано
Вченою радою Львівського національного
університету імені Івана Франка
протокол № 56/10 від 31 жовтня 2018 р.

Ректор _____ В. П. Мельник

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЛЬВІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Львів – 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка (далі – Положення) є складовою частиною внутрішньої нормативної бази системи забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої, наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності та розроблено з метою підвищення рівня освіти, наукових досліджень, дотримання вимог наукової етики та запобігання академічного плагіату у Львівському національному університеті імені Івана Франка (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Цивільного кодексу України, Законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про авторське право і суміжні права", "Про видавничу справу", "Про запобігання корупції", нормативних документів Міністерства освіти і науки України (далі – МОН України), Статуту Університету та інших нормативно-правових актів.

1.3. Дія Положення поширюється на наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, студентів, аспірантів, докторантів та інших учасників освітнього процесу та наукової діяльності Університету, а також здобувачів наукового ступеня з інших установ, які представляють свої дисертаційні роботи на спеціалізованих вчених радах Університету, публікують свої праці у виданнях Університету, є стейкхолдерами Університету.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Метою Положення є:

- запобігання порушення академічної доброчесності;
- формування високої академічної культури, носіями якої є наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти та інші учасники освітнього процесу та наукової діяльності Університету;
- утвердження етичних цінностей в освітньому процесі та науковій діяльності;
- підвищення іміджу Університету.

2.2. Завданням Положення є:

- дотримання високих професійних та етичних стандартів у всіх сферах діяльності Університету – освітній, науковій, науково-технічній, мистецькій та інноваційній;
- адаптація системи традиційних етичних принципів і настанов національної освітньої системи до європейських цінностей та реалій сучасності для створення позитивного морального клімату в колективі та забезпечення якості вищої освіти в Університеті;

- забезпечення встановлення і дотримання норм етичної поведінки як між учасниками освітнього процесу в Університеті, так із зовнішньою аудиторією – стейкхолдерами;

- дотримання в освітньому процесі та науковій діяльності Університету академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти;

- розроблення в Університеті нових підходів до навчання та викладання на засадах взаємодовіри, взаємоповаги, порядності, чесності, об'єктивності, відповідальності;

- забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету Університету.

3. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

3.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими повинні керуватися учасники освітнього процесу та наукової діяльності під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

3.2. Обман – свідоме надання неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

3.3. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

3.4. Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3.5. Фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях.

3.6. Фальсифікація – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

3.7. Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, під час оцінювання результатів навчання.

3.8. Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

3.9. Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4. КУЛЬТУРА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Для дотримання культури академічної доброчесності організації освітнього процесу, наукової діяльності, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти структурні підрозділи Університету проводять комплекс профілактичних заходів, а саме:

- проведення для студентів перших курсів днів (тижнів) академічної доброчесності, читання спеціальних курсів;
- впровадження в освітні програми компонентів, які забезпечують набуття учасниками освітнього процесу відповідних компетентностей;
- розробка структурними підрозділами, які забезпечують освітній процес, методичних матеріалів з визначенням вимог щодо належного оформлення письмових робіт (кваліфікаційні роботи, курсові роботи, звіти з проходження практик тощо);
- формування завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їхнього виконання;
- щорічне проведення для аспірантів і докторантів заходів з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату;
- ознайомлення учасників освітнього процесу та наукової діяльності з цим Положенням.

4.2. Дотримання академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками Університету передбачає:

- дотримання високих професійних та етичних стандартів у всіх сферах діяльності Університету – освітній, науковій, науково-технічній, мистецькій та інноваційній;
- виконання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність;
- формування особистості із врахування головних принципів патріотичного, правового, екологічного виховання;
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадської позиції та відповідальності, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

4.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти в Університеті передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

5. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА НАЯВНІСТЬ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Обманом є:

- включення до співавторів наукових публікацій осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці;
- невключення до співавторів наукових публікацій осіб, що брали кваліфіковану участь в їх підготовці;
- подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;
- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;
- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;
- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових, інших) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;
- несамостійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або незазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;
- надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належного проведення їх експертизи.

5.2. Академічним плагіатом є:

- відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

- відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата;

- відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація;

- відтворення в тексті наукової роботи оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва.

5.3. Самоплагіатом є:

- дуплікація публікацій – публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях без відповідного посилання, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт;

- дуплікація наукових результатів – публікація повністю чи частково одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових працях як нових результатів, які публікуються вперше;

- повторне подання здобувачами вищої освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін, без дозволу викладача;

- агрегування чи доповнення даних – суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію;

- повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

5.4. Фабрикацією є:

- наведення у письмових роботах, наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо;

- посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело;

- приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

5.5. Фальсифікацією є:

- необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо);

- наведення у письмових роботах, наукових роботах свідомо змінених літературних відомостей та даних, отриманих із інших джерел, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування;

- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

5.6. Необ'єктивним оцінюванням є:

- свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- невчасне повідомлення здобувачів вищої освіти про систему оцінювання результатів навчання;
- застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо;
- відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання.

5.7. З метою перевірки робіт (монографій, підручників, посібників, статей, дисертацій, магістерських, курсових робіт, звітів з практик, рефератів тощо) учасників освітнього процесу на наявність плагіату Університет забезпечує доступ до платформ з наданням відповідних сервісів.

5.8. Для технічного забезпечення діяльності вищезгаданої платформи призначають відповідальну особу в Університеті, яка безпосередньо взаємодіє з надавачем вищезазначених послуг, створює відповідні профілі для відповідальних осіб на факультетах, проводить консультації, навчання тощо.

5.9. За поданнями деканів призначають відповідальних осіб на факультетах, які забезпечують технічну перевірку робіт на наявність плагіату у відповідних підрозділах.

5.10. Організацію перевірки робіт щодо наявності плагіату здійснюють завідувачі кафедр.

5.11. Спеціалізовані вчені ради Університету відповідальні за перевірку тексту дисертаційної роботи на академічний плагіат та повинні описати у Рішенні щодо присудження наукового ступеня проведену процедуру перевірки тексту дисертації на можливий академічний плагіат і вказати результат цієї перевірки.

5.12. Вчені ради факультетів відповідальні за перевірку магістерських, курсових робіт, звітів з практик, статей до видань Університету, монографій, підручників, навчальних посібників.

6. ПОРЯДОК АПЕЛЯЦІЇ

6.1. У разі незгоди з результатами перевірки на плагіат автор (автори) роботи, що проходила процес перевірки, має право на апеляцію.

6.2. Апеляцію подає особисто автор (автори) роботи на ім'я Ректора Університету впродовж трьох робочих днів після оголошення результатів перевірки.

6.3. За дорученням Ректора Комісія з питань етики та професійної діяльності Вченої ради Університету впродовж десяти робочих днів розглядає апеляційну справу.

6.4. За дорученням Ректора Комісія з питань етики та професійної діяльності Вченої ради Університету розглядає справи щодо порушення академічної доброчесності учасником освітнього процесу.

6.5. Якщо Комісія з питань етики та професійної діяльності Вченої ради Університету розглядає студентські порушення, то до її складу долучають представників студентства, яких має бути не менше, ніж половина складу комісії.

6.6. Особі, яку підозрюють у вчиненні порушення, необхідно гарантувати можливість особистої участі на всіх етапах розгляду порушення, а також апеляції.

7. АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

7.1. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності встановлюється для здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників. Академічна відповідальність не є різновидом юридичної відповідальності і не заважає притягненню осіб до юридичної (кримінальної, адміністративної, цивільної чи дисциплінарної) відповідальності у випадках, передбачених чинним законодавством.

7.2. До основних видів академічної відповідальності наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників належать:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присудженні або позбавлення присудженого педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- внесення до реєстру порушників академічної доброчесності.

7.3. До основних видів академічної відповідальності здобувачів вищої освіти належать:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу вищої освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом вищої освіти пільг з оплати за навчання;

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);

- повідомлення батькам чи іншим особам (фізичним або юридичним), які здійснюють оплату за навчання;

- внесення до реєстру порушників академічної доброчесності.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Положення розглянуте на Вченій раді Університету та затверджене на Конференції трудового колективу Університету.

8.2. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені на підставі рішення Конференції трудового колективу Університету.

Проректор з наукової роботи — Р. Є. Гладишевський

Начальник науково-дослідної частини — Ю. О. Плевачук

Керівник центру забезпечення якості освіти, уповноважена особа з питань запобігання та протидії корупції — І. Б. Іваночко

Начальник юридичного відділу — Б. Д. Гудз

Голова ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених — М. Р. Ваврін

Голова Студентського уряду — Н. І. Сениця